

Joke Emaus van Regio Achterhoek: "We zijn met mensen om de tafel gegaan die iets met duurzaamheid wilden. Wie heeft welke ideeën, wie ervaart welke problemen en wie heeft oplossingen." Foto: Geert van Duinhoven

Samenwerken kan allerlei vormen aan nemen. Acht gemeenten die samen de Regio Achterhoek vormen hebben hun inwoners gevraagd naar ideeën om gezamenlijk de crisis het hoofd te bieden. Dat heeft geleid tot veel plannen en evenzoveel samenwerkingsverbanden.

Samenwerken nieuwe stijl in de Achterhoek

Joke Emaus, manager externe betrekkingen bij Regio Achterhoek, weet nog goed dat het allemaal begon met een toevallige ontmoeting van een burgemeester en de voorzitter van de provinciale afdeling van VNO-NCW. In de coulissen van een lokaal tv-programma bevestigden

ze met elkaar over wie er nu wat zou moeten doen in tijden van crisis. In 2008 tekenden de eerste kenmerken van de crisis zich af. Het bedrijfsleven vond dat de overheden aan zet waren, de overheden juist het bedrijfsleven. Ze kwamen er niet uit, maar realiseerden zich wel

vrij snel dat ze elkaar natuurlijk nodig hadden. Een eerste afspraak was snel gemaakt om zo veel mogelijk partijen uit de Achterhoek bij elkaar te halen en samen dan maar te zoeken naar strategieën om een, toen nog potentiële, economische crisis af te wenden.

Ondernemers, overheden en organisaties

Vervolgens ging het allemaal razendsnel, vertelt Emaus. Mensen werden enthousiast om mee te denken, kwamen bij elkaar, hadden veel ideeën. "Samengevat kwam het er op neer dat mensen en bedrijven graag zouden zien dat procedures en betalingen van de overheid sneller zouden gaan.

"Wij zijn vooral bezig met problemen oplossen. En dan kijken we pas welke organisatievorm daar het beste bij past."

Ze wilden dat de projecten duurzaam zouden moeten zijn en dat alles alleen maar kan in een samenwerking tussen overheden, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Dat zijn uiteindelijk de drie O's geworden waarop de samenwerking is gebaseerd en die we nu nog steeds in al onze projecten vertegenwoordigd zien."

Duurzame energie

In de Agenda Achterhoek 2020 is vervolgens opgeschreven wat er tot die tijd kan gebeuren, en hoe. Per onderwerp kijkt de regio welke belanghebbenden aan tafel moeten zitten en welke organisatievorm het beste is. Zo is onlangs de Achterhoekse Groene Energiemaatschappij opgericht. Emaus: "We zijn met mensen om de tafel gegaan die iets met duurzaamheid wilden. Wie heeft welke ideeën, wie ervaart welke problemen en wie heeft oplossingen. Het bleek dat duurzame energie een thema was waar veel mensen wel iets in zagen, maar waarbij ze tegelijkertijd ook veel hobbels op de weg ondervonden. De AGEM is opgericht om de regio te ondersteunen bij duurzame energieprojecten, maar levert zelf ook groene energie en stimuleert anderen om deze groene energie te produceren. En als mensen merken dat regelgeving van gemeente of provincie knellend is voor hun eigen initiatief kan de AGEM met overheden in overleg om daar oplossingen voor te zoeken. Zo zijn de lijntjes kort en kunnen mensen snel geholpen worden."

Werktafels

Naast energie heeft de regio nog drie thema's afgebakend. Bij de werktafel verkeer en vervoer gaat het om de fysieke bereikbaarheid van de regio voor bewoners en toeristen maar ook om de digitale bereikbaarheid: nog steeds zijn

veel buitenwoningen niet aangesloten op snel internet. Bij de werktafel vitale leefomgeving gaat het bijvoorbeeld over zorg en het levensloopbestendig maken van woningen. Hier zitten weer heel andere mensen aan tafel dan bij de andere thema's. En bij het thema kansrijk platteland werken partners samen aan ideeën over vrijkomende agrarische bebouwing, de combinatie ondernemen-landschap en een aantrekkelijk landschap voor recreatie en toerisme.

Klaar voor POP3

Emaus: "We hebben de afgelopen periode als regio niet de status gehad van LEADER-groep. Voor deze laatste twee thema's is het waarschijnlijk praktisch om dat in de

volgende ronde wel aan te vragen. De provincie denkt erover om de LEADER-status via wgr-regio's te laten lopen, zodat zij een rol krijgen in het beoordelen van aanvragen van de CLLD-groepen. Het geeft aan dat wij vooral bezig zijn met problemen oplossen en kijken welke organisatievorm daar het beste bij past. Zo denk ik dat wij misschien ook wel rondom bepaalde thema's, bijvoorbeeld biomassa, een innovatiegroep kunnen oprichten om de mogelijkheden daarvan verder uit te zoeken. We zitten dus nooit bij elkaar omdat dat zo hoort, maar altijd omdat we elkaar kunnen ondersteunen en versterken."

Geert van Duinhoven

LEADER wordt CLLD

Sinds 1991 is LEADER een methode om lokale partners te betrekken bij de ontwikkeling van plattelandsgemeenschappen. Om het succes van de LEADER-aanpak verder uit te rollen wil Europa deze werkwijze ook introduceren in andere fondsen onder een nieuwe naam: 'door de gemeenschap geleide lokale ontwikkeling' (Community-Led Local Development, CLLD). Voor 2014-2020 zal het CLLD onderdeel blijven van de programma's voor plattelandontwikkeling en worden gefinancierd uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandontwikkeling, het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds en het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij. Belangrijk verschil is dat de groepen niet meer, zoals nu het geval was, door de provincies worden aangewezen, maar dat in principe elke groep burgers met elkaar een CLLD-groep kan vormen en aanspraak kan maken op een bijdrage uit een Europees fonds.

→ Zie ook netwerkplatteland.nl/clld

Innovatie via de 'operationele groepen'

Nieuw in POP3 zijn de zogenaamde 'operationele groepen' binnen het European Innovation Programma EIP. Groepen die willen werken aan een innovatie kunnen een operationele groep opzetten van burgers, wetenschappers, overheden, boeren en voedingsindustrie rondom een bepaald probleem. Europa stelt wel als eis dat er aandacht is voor de verdere implementatie van de innovaties zodat de hele sector kan profiteren van de innovatie.

→ Zie ook netwerkplatteland.nl/eip